

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 28. vel. travna 1880.

List 22.

Cerkvene himne.

Poslovenil Janez Bilc.

(Dalje.)

O enem samem mučencu.

(Invicte Martyr.)

O neizmagan mučenik,
Posnemal Božjega Sinú,
Premagal si sovražnike,
Zató raduješ v raju se.

S priprošnjami pomagaj nam,
Operi madež grešnikom,
Odvračaj hudo vsaki čas,
Življenja studa varuj nas.

Razvezane so že vezi
Telesa tvoj'ga svetega:
Odveži nas posvetnosti
Po milosti Najvikšega.

Naj bode slava, vedna čast
Očetu ino Sinu last,
S Tolážnikom preblaženim
Na večne čase slavljanim.
Amen.

O škofu spoznovalcu.

(Jesu redemptor omnium.)

Rešitelj Jezus vsih ljudi,
Pastirjem venec nevenljiv,
Današnji dan bolj milostljiv,
Na prošnje naše se ozri:

Ko je zaslovel tvojega
Imena spoznovalec blag;
Praznuje narod tebi vdan
Obletnice njegove dan.

Ko je na grešnem svetu bil,
Zaničeval je svet minljiv.
Med angele sprejet je v raj,
Raduje se na vekomaj.

Da po stopinjah hodimo
Njegovih, daj, Te prosimo.

Naj sprosi on, da zmijes
Krivic in grehov madeže.

Naj Tebi, Kristus, dobri Kralj,
Z Očetom večna slava bo,
S Tolažnikom preblaženim
Na vekomaj preslavljenim.
Amen.

O praznikih več mučencev skup.

I.

(Rex gloriose Martyrum.)

O mučenikom Kralj častit',
In spoznovalcem venca svit,
Odpiraš sveto njim nebó,
Ki zaničujejo zemljó.

Ozri se milostno na nas,
In vsliši prošenj naših glas:
Zastavo zmage opevamo,
Odpusti, kar grešili smo.

Zmaguješ v mučenikih Ti,
In spoznovalcem vemiljen si:
Pregrehe naše Ti končaj,
Nam milost odpuščanja daj.

Očetu slava naj doní,
In Sinu, ki je 'z groba vstal,
S Tolažnikom preblaženim,
Na čase večne slavljanim.

Amen.

(Dalje sledí.)

Prevdarek za visoki praznik sv. Reš-njega Telesa, ali sv. Hostija v valovih.

Slaboverni kristjan naj bi sv. Rešnjega Telesa dan stopil na kako višavo, od koder se na vse strani vidijo brezštevilne procecaje, na tisuče ljudi, ki Jezusu Kristusu v najsvetejši Skrivnosti očitno in slovesno čast in hvalo dajejo z molitvijo, s petjem, s premnogim notranjim čenjenjem in zunanjim povelečevanjem. Kdor se pri tem pogledu ne ogreje, kdo mu bo pomagal?

Papež Urban IV je po vsem svetu vstanovil obhajanje praznika sv. Rešnjega Telesa na spomin njegovega postavljenja pri zadnji Večerji. Dodelili so papeži mnoge duhovne dobrote za praznik in njegovo osmino: 200 dni odpustkov za predpraznik po prejetji ss. zakramentov; 400 dni ravno tako za praznik sam vernikom, in sicer pri maši, pri jutranjicah (matutinum), pri večernicah; 160 dni za vsako manjših dnevnic, prim, terc, sekst, non, komplet; 200 dni vsak dan v osmini, kateri so pri sv. maši, tudi pri večernicah, pri jutranjicah; 80 dni za vsako manjših dnevnic; 200 dni za tiste, ki so pri procesiji; ravno tako za mašnike, ki te dni pobožno mašujejo za mir sv. Cerkve, in za vernike, ki so ta praznik pri sv. Obhajilu. (Duhovna zakladnica [Schatzkammer] str. 120 in 121.)

Obžalovanja vredno je, kako mlačno in zanikarno se mnogi obnašajo pri procesijah, ko se sv. R. Telo nese k bolnikom, in še zlasti tudi v cerkvi pred Najsvetejšim, pri povzdigovanji, kadar se daje blagoslov s sv. R. Telesom itd. Povej ti meni, kako ti bo pri sercu, kadar te bo sodil tisti — prav tisti Jezus Kristus, pred katerim se tvoje ošabno koleno zdaj upogniti noče? V poživljenje vere in pobožnosti naj po božji milosti služi naslednja dogodba.

Castiljivi čudež, ko je Jezus svoje dni po galilejskem morju hodil, se je bil ponovil l. 1545 s posvečeno Hostijo na južnem Francoskem. Bilo je na tisuče in tisuče ljudi prič, reč je zgodovinska. V prelepi dolini pirenejskih planin stoji mestice Orthez, v nekdanji Bearnski knežiji. Nekoliko zunaj mesta je bil majhen samostan menihov sv. Frančiška, poleg kterege teče dereči potok Gave, ki o deževji močno narase. Razgrajali pa so ondod ravno tisto dōbo slepi krivoverci kalvinski hugenoti, ki so katoličane strahovito čertili, preganjali in morili. Nekega večera proti osmém se neprevidoma zasliši krič: „Smert papeževim!“ Silovito se goni zvonec samostanski, priderli so namreč krivoverski trinogi, oblegli mirno svetišče, z naskokom ulomili v stanovanje do nedolžnih, neoboroženih menihov. Gorjé zdaj ubogim bratom! Nektere so z mečem pomorili, druge na germadi sežgali. Toda ljubezen božja je nepremagljiva in tudi iz naj strašnejših hudobij človeške spačene volje vé kaj dobrega obuditi Bogu na čast in ljudém v poterjenje v veri in v zveličanje, ter hudobija z vsimi svojimi zlobnostmi svojega namena ne doseže. Predstojnik samostanski je v tej stiski spoznal za svojo naj večí in prvo dolžnost, da najsvetejši Zakrament o prvem naskoku spravi na varno mesto; toda on s ciborjem vred pride divjim sovražnikom v roke. S satansko pohlepnostjo se hočejo ciborja in posvečenih Hostij polastiti, da bi z njimi brezbožnosti in skrunjenja počenjali. Pa glej čudovitost! Ne posamezni, ne vsi skupaj niso mogli gvardijanu ciborija iztergati iz rók. Tedaj ga smertno bijejo po glavi in prebodejo mu persi. Pa tudi umorjeni mučenec derži nepremakljivo terdno v rokah sveto posodo. Zato veržejo morivci mertvo truplo s svetimi hostijami vred v dereči potok Gave. Kaj se zgodi? Novo čudo! Umorjeni junaški branitelj derži sv. ciborij kviško nad vodo; valovi nesejo merliča do mesta Bajonne in ga ustavijo ravno pred frančiškanskim samostanom. Zdjajci pritečejo ljudje skupaj, celo mesto je na nogah, na tisoče ljudi privrè na bregove reke Gave k samostanu gledat čudež v potoku plavajočega Zveličarja v najsvetejšem Zakramentu. Nezmérno veselje in češenje se razlega proti nebesom. Vsi kličejo: „Visoko češen in hvaljen bodi presv. Zakrament!“

Velikanska procesija se nagloma osnuje iz stolne cerkve; škof sam jo vodi; vsi mestni zvonovi se glasé, slovesno vihrajó zastave, vsi duhovni, vsi stanovi in družbe se verstijo v sprevod. In prav! Sej naproti grejo

kralju nebés in zemlje, Jezusu Kristusu v zakramentu ljubezni. Ko pridejo do potoka, vzdignejo iz vode telo mučenika, kateri je še vedno terdno v rokah deržal presv. Rešnje Telo; zlahkoma mu zdaj vzame škof sv. ciborij iz rók, ter ga med glasbo in hvalnim petjem slovesno nese v stolno cerkev, in hrani v tabernakelj, njegovo pravo in stanovitno prebivališče. Čudoviti ciborij se še dandanes ondi hrani. Sv. telo mučencevo je bilo pa kot drag zaklad preneseno v frančiškansko cerkev, in čudeži so ga poveličevali.

Jezus, ki vedno med nami prebiva, se sv. Telesa praznik in med osmino slovesno nosi v procesijah in na altarih izpostavlja. Pobožni Ga spodobno molijo in častijo, mlačni Mu nečast delajo, brezbožni današnji „hugenoti“ ga pa skrunijo s svojim brezverstvom in celó preganjajo, ker njegovo češenje zabranujejo pri mladini in kjer premorejo. Toda za vse se urno — urno bliža dan plačila! (Po „Almanach du Tiers Ordre“ in po „Glöckl.“.)

Dve besedi

za „nekatoliške“ in „katoliške“ razkolnike, pa za birmance.

Slavni katoliški pisatelj M. Segur pripoveduje dogodbo, ki je v resnici čudovita. Leta 1842 — piše on — sem v Rimu spoznal rusko gospó. V sercu je bila katoliška, in govorila je, da bo zapustila razkolstvo. Naslednje leto sem jo dobil v Petrogradu; bila je še ravno tistih misel, vendar pa sklepa ni bila še doveršila. V oserčenje sem ji dal svetinjo Matere Božje, ki so jo blagoslovili papež Gregorij XVI, in ki je imela na drugi strani podobo sv. Očeta. Marija in papež — nič ne more biti bolj katoliškega. Potem sem popotoval v Moskvo.

Čez dva mesca sem vidil gospó. „Oh, gospod!“ kliče, berž ko me je zagledala, „ko bi Vi vedili, kaj se je meni dogodilo! Spominjate se svetinje, ki ste mi jo dali, in ki kaže sv. Devico in papeža. Da bi je ne zgubila, sem jo hotla hraniti v škatljici, v kateri imam naj večí dražčice, kar jih je v mojem posestvu, namreč spominke na svojega umerlega otroka. Vzela sem iz nje vervico, na katero je bila navezana svetinja „sv. Aleksandra Nevskega“ (lažnjivega razkolniškega „svetnika“), razrešim vozél, in privežem k nji Vašo papeževo svetinjo. Zavozljám zopet vervico, dénem vse v škatljico in jo zaklenem. V svoje naj večí ostermenje pa najdem Vašo svetinjo na svojem naročji. Mislim vendar, da sem bila vervico skerbno skozi potegnula. Zopet vzamem škatljico in vervico in z večí opazljivostjo delo zopet pričnem. To pot pa sem si svoje reči svéta, si mislim, in zaklenem škatljico. Čudovito! Svetinja mi zopet leží v naročji! Tesno mi prihaja. O moj Bog! si mislim, sveta Devica pač tedaj noče, da bi od papeža blagoslovljena svetinja bila v družbi razkolniškega svetnika. „Morebiti mi hoče pokazati, da ni mogoča edinost med katoliško Cerkvijo in rusko. Derhteča zopet odprem v novič škatljico, odvežem v tretjič vervico z rusko medalijo in z naj večí skerblijvostjo katoliško svetinjo k nji nanizam, in da se zagotovim, da ta pot je čisto res zraven, sem z obema svetinjama požvenkljala. Nato sem motožič z naj večí skerblijvostjo zavezala, in sem vse, kakor prve dvé krati, le še z večí previdnostjo položila v škatljico. Toda — svetinja mi zopet leží v naročji! — Zopet me obide groza. Nisem si več deržnila zedinovati, kar se ne dá zediniti; in ako vse to premišlujem, me vést začne peči, da nimam serčnosti katoličanka postati.“ — Storil sem — pripoveduje Segur

dalje — storil sem, kar sem mogel, da bi ubogo ženo pripravil k določilu. „Bojim se cara in Sibirije!“ mi je rekla. . . „Ah! umerla je čez osem ali deset mesecev — preden je je očitno povernila k sv. Cerkvi.“ („Monat-Rosen“, 12. zvez., 16. majnika 1880.)

Ta dogodba, nad ktere resnico zaradi njenega znane preslavnega pisatelja ni dvomiti, — je svarljivo-podučljiva ne le samo za naše brate razkolnike, ampak tudi za merzle katoličane današnjih časov. Koliko jih je, ki sv. vere nič več ne spoznavajo in ne pričajo očitno, temveč se obnašajo kakor brezverci. Ne le, da je skorej vse mesto pokrito, kadar opoldne ali zvečer zvoní k molitvi, — zanemarjajo se naj večí dolžnosti: sv. maša ob nedeljah in praznikih, velikonočna spoved in Obhajilo. Vlačijo se brez strahu in očitno osebnosti pregrešnega znanja; skrunijo se s hlapčevskimi deli dnevi Gospodovi itd.

Vedi katoličan, da mater svojo Cerkev moraš ne le serčno ljubiti, ampak tudi s srcem, z besedo in z djanjem pred svetom jo spoznavati. Očitno in pred ljudmi moraš na njeno stran stopiti, in če je treba tudi za-njo in zaradi nje terpeti. To zahteva vera. Na-pol katoličan — to ni nič! Kdor hoče dvema gospodoma služiti, stavi svoje zveličanje na igro.

Minule so Binkošti, o katerih je na milijone mladih Kristusovih vojakov od sv. Duha po sv. birmi prejelo posebno poterjenje in moč, da bi mogli svojo sv. vero očitno spoznavati, pred svetom pričati in po nji živeti. Bog daj, da bi mladi vojšaki tega darú ne zavergli, kakor ga je zaverglo v svojo sramoto in pogubo veliko sedanjih večih in odrašenih ljudi!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Z Dolenjskega, 23. maja. (*Blagoslovljenje vogelnega kamna.*) Bilo je brati lani in predlanskim, da je strela vdarila obe leti v farno cerkev sv. Duha na Dolenjskem, ter jo tako razdjala, da se je zamogla služba Božja le še za silo opravljati v ostalem delu cerkve. Treba je bilo misliti na zidanje nove cerkve. Pri tacih priložnostih je treba vselej veliko težav in neprijetnosti premagati, kajti zidanje cerkve je velikansko delo, ki tirja znanost in modrost, pa tudi obilo darežljivosti in terpljenja. 20. t. m. se je tedaj pri sv. Duhu postavil temeljni kamen, ki ima podpirati nov, veličasten Božji hram. V ta namen se je zbralo na prijazno povabilo č. g. župnika J. Vesela 17 duhovnov in 2 gg. učitelja, akoravno je težavna pot do sv. Duha. Ob 10 se začne sv. opravilo. Duhovni so se opravili v duhovnišnici in se v procesiji podali na mesto, kjer je stal okinčan temeljni kamen. — Naj omenim, da se bode nova cerkev zidala na istem prostoru, kakor je bila stara, le da bo prostorniša. — Blagoslovili so kamen veleč. g. kanonik Mlakar iz Novomesta. Gospod so že v letih, a krepki na duhu in na telesu in v svoji preprijaznosti radi povzdigajo cerkvene slovesnosti. Obredi so se veršili v naj lepšem redu. Ginljivo je bilo videti toliko duhovnov prepevati dotične psalme in litanije v močnem koru. V kamen se je djala pušica s pergamentnim pismom, na katerem je pisano, kdaj se je jela cerkev zidati, pod katerim papežem, cesarjem, knezoškofom itd., kakor je to že navada, in vsi navzoči gg. duhovni so se nanj podpisali.

Po blagoslovu smo se podali pred ostanek stare cerkve, ki je z deskami za silo zapažen, in začela se je pridiga. Pridigali so preč. g. Ant. Tavčar, župnik na Raki. Pravili so, kako je bilo žalostno na razvalinah jeruzalemskega tempeljna. Enako tû pri sv. Duhu. Težko

je zadela Božja roka Svetoduško faro. Vendar nečemo žalovati, ampak veseliti se; ker stavil se bo Bogu nov, veličasten tempelj, ki bo naznanjal poznim vnukom vnetost in pobožnost starodavnih pradedov. Razložili so pomen cerkve in njenih delov: stolpa, zvonov, kerstnega in kropilnega kamna, prižnice, spovednic, altarjev, in kar je zunaj cerkve, namreč srenja mertvih na pokojiščí, in srenja živih na okrog. Pohvalo so izrekli č. g. župniku, ki bi si bili lahko zložniši mesto izbrali, pa hočejo darovati se Svetoduški fari. Čast pa tudi faranom, ki so se težavnega dela lotili. Navduševali so jih, naj se z veseljem dela poprimejo in naj se pri delu varujejo greha, kakor nejevolje in kletvinje; zakaj „ako Gospod ne zida hiše, zastonj delajo, ki jo postavljajo.“ — Pridiga je pri poslušalcih storila globok vtis. Po pridigi smo se podali k altarju, kjer so veleč. g. kanonik Mlakar služili slovesno sv. mašo med obilno azistencijo.

Naj še omenim, da se je ta dan čulo pri sv. Duhu pravo cerkveno petje, in sicer po iskreni želji č. g. župnika, ki je velik prijatelj vsake umetnosti, toraj tudi cerkvene glasbe. Petje so oskerbeli: dva gg. kaplana, en P. frančiškan iz Novomesta in en g. učitelj. Pela se je pri blagoslovljenji kamna nalašč za to slovesnost zložena pesem, katero je priobčila zadnjič „Zg. Danica“; „Tantum ergo“ (Rihar), „Missa in honor. S. Stanislai“ (Singenberger), „Jesu dulcis memoria“ (Kothe), „Bone Deus“ (Horak), in po maši par slovenskih Marijnih pesem. Ker ni orgelj, bila je težava za pevce, zlasti gledé maše, vendar se je vse srečno izvršilo in veličastno so doneli vbrani glasovi. Ljudstvo se ni ganilo, dokler ni umolknil zadnji akord. — Slovesnost je terpela do poli ene. Potem so g. župnik prav prijazno pogostovali gospode, ter se je napivalo g. kanoniku in došlim gostom. G. župniku pa so vsi voščili zdravje, sterpljivost in božji blagoslov k težavnemu delu.

Cerkve bode zidana v prehodnem zlogu iz romantike v gotiko, kakor je bilo v navadi v 11. stoletji; dolga bode 15 sežnjev. — Res, Bog daj, da bi se delo po sreči izteklo in da bi se kmali zamogli zopet zbrati pri sv. Duhu k posvečevanju nove farne cerkve. Fiat!

Od nekod. (*Pogled po cerkvah.*) Oprostite mi, dragi moji slovenski bratje, da nekoliko nepriustransko spregovorim o Vaših cerkvah.

Kranjska dežela je katoliška in prva za tirolsko v tem pomenu. Cerkve so po večem lepe in spodobne hiše Božje; samo cerkveniki (posebno tudi čelavci) so nekteri zanikarni, rekel bi, brezverni, ali pa nevedneži, naj že bode, kar rado. Letajo po cerkvi, kakor po hosti; kolena so terde pred naj Svetejšim; pri opravljanji altarjev se smejiyo; vsake baže nespodobnosti izustujejo, in sploh se tako vedejo, kakor bi v cerkvi nič svetega ne bilo; skorej alabeje se obnašajo, kakor služabniki kakovega gledišča. *)

To vse sem sam s lastnimi očmi vidil, na lastne ušesa slišal; prav globoko mi je serce se razžalostilo, pa tudi nekova jeza me je obhajala. Zatoraj mislim, da bi o tej reči bilo prav in koristno nekoliko besedi spregovoriti, v večjo slavo Božjo in blažene Device Marije, cerkvenikom pa v poduk in svarilo.

Kraljica iz Sabe je srečne štela služabnike kralja Salomona, kateri so v njegovi palači stanovali in vsaki dan okolo njegovega sedeža stali in opravilo imeli. Koliko bolj srečen si pa ti, katoliški cerkvenik, ker si služabnik Kralja vseh kraljev, Gospoda vseh gospodov; samega Boga-Človeka Jezusa Kristusa, Sinú živega Boga!

Vsaka cerkev je posvečena presvetemu, vsegamo-

*) Sodba pisatelja iz druge dežele je precej terda; naj pomaga k poboljšanju.

gočnemu Bogu; satoraj hiša Božja, svet kraj, prebivališče Božje med ljudmi.

Pojdi pa k nejevernikom, kar je sramota za nas, učiti se spoštovanja do svetega kraja. Vidil sem turke, kako so spoštljivo svoje molitve (mošeje) snažili, le kaj prav malega in prav tiho je kdo v potrebi pregovoril. (Kako se pa v naših cerkvah godi, kadar se kaj snaži, ali napravi? Človek bi si moral oči in ušesa zatisniti, kakor delavci gerdavši vpijejo in počenjajo, kadar n. pr. kak oter postavljajo itd. Prederzne se kdo celó tabak puhati v cerkvi pri delu!) Mislil bi, da delajo judje pripravo za križanje Kristusovo. — (Sposnajmo, da je žalostna, pa živa resnica. Vr.)

V naših cerkvah je kaj več, kakor sedež, na katerem je sedel kralj Salomon; tu je prestol večne milosti, večne ljubezni, na katerem sedi modrost večnega Očeta; kralj večne časti, Jezus Kristus, pod podobo belega kruha skrit.

O, moj ljubi cerkvenik, koliko srečnejši si ti, kakor so bili Salomonovi služabniki, kateri so za službo bili okolo njegovega prestola zbrani. Ti pa služiš in imaš opraviti pri sedežu večne milosti in naj večji ljubesni božje, pri tabernakeljnu, v katerem je bistveno pričujoč Sin Boga Očeta od vekomaj in sin brezmadežne Device Marije v času; naj boljši pastir, naj večji dobrotnik, učenik, zdravnik, hrana duš za večno življenje, križana Ljubezen, sodnik živih in mrtvih, tisti, kateremu je od Boga Očeta dana vsa oblast v nebesih in na zemlji.

Besed in prostora bi mi primanjalo, ko bi hotel tvojo visoko-častno službo popisati, katoliški cerkvenik. Glej, kako srečne in imenitne čislajo ljudje tiste, ki so v službi na dvoru kakega cesarja, ali kralja; njegovi osebni strežaji, kako se pa tudi taki v pričujočnosti svojega cesarja ali kralja obnašajo; pri vsaki priliki se globoko uklanjajo; kako spoštljivo se mu bližajo; kako ponižno in vljudno mu strežejo; kako so v strahu, da bi kaj prav ne napravili in se tako svojemu gospodu zamerili; kako mu natanko sobe snažijo, vsak prašek zbrišejo, tla se svetijo, pajčevine ni viditi.

Toda kaj so vsi kralji in cesarji tega sveta proti neumerljivemu vladarju nebes in zemlje, kateri v naj svetejšem Zakramentu na altarju svoj sedež ima! In ti cerkvenik si Njegov bližnji in osebni služabnik; kolika čast in sreča za tebe!

Od kod pa velikrat tolika mlačnost, nespodobnost, celó brezbožnost tvoja v toliki častiti in sveti službi? Od kod toliko pajčevine, prahu po stenah in altarjih Gospodovih? Od kod tako na debelo blata po tlaku? Od kod toliko nespoštovanja do svetih reči? Zakaj tako kje v en dan pri napravljanju altarjev skačeš in stopaš po altarni mizi? Ne veš, da se na tej daruje sam Sin Božji svojemu Očetu nebeškemu, da na njej je pravo živo deviško Telo in Kri Bogočloveka pri daritvi sv. maše? Ne veš, da so v tej mizi vsidane koščice svetnikov Božjih? Ne veš, da okolo tabernakelja stojijo, poklekujajo in na obraze padajo nevidna bitja, angelji Božji, kateri v svetem strahu in ljubesni Gospodu vojskinih trum služijo in strežejo?

Vem, ti gledaš le sidove, nepregibne podobe in les. Pa sveta, prava, nezmotljiva Cerkev katoliška te uči, da je resnično to vse, kar je v prejšnjih versticah omenjeno. Podučeni si v tem od mladosti, vedno se še to s lece oznanuje. Povej, mi vendar kaj je krivo, da je mnogo cerkvenikov takih, kakor je tu povedano? Ne veš kaj bi rekel? Poslušaj, bom ti povedal:

1. Žive vére manjka.

2. Ne pomisliš visokosti, časti in svetosti kraja, kjer ti službo opravljaš, ne premisliš pri luči sv. katoliške vere na svetih skrivnosti, ktere se v cerkvi ponavljajo in hranijo.

3. Napuhnjenim in nečistim je, kar zadeva duhovno in sveto, prikrito in nezapopadljivo itd.

Zatoraj, ljubi moj cerkveni služabnik! Spravi iz serca ven greh in strasti, živo premišljuj po resnicah sv. vere, kje imaš opravilo? Kje in pred kom si, kadar se znajdeš v cerkvi? Kdo je v tabernakeljnu? In poslednjič, kdo si pa ti? Kako sveto in častito angeljsko službo imaš! (Konec sledi.)

Iz Amerike. (*Amerikanski časniki o r. očetu Fr. Pircu.*) „Wanderer“ v Minesoti 13. sušca t. l. to-le piše:

„Iz misijonskega življenja med Indijani. — Na vse zadnje je krono dosegel — v visoki starosti misijonar Pirc. Kdo ne pozna njegovega imena? Stari oče Pirc so tukaj, se je reklo pri Belih; „stari černosuknež“ je prišel, se je slišalo pri Indijanih. In povsod so bili enako priljubljeni, enako visokospoštovani, ne le od kristjanov, ampak tudi od nevernikov. Bili so v resnici apostelj na Severu, vreden posnemavec svojega sv. patrona; smejo tudi po pravici klicati s sv. Pavlom: ... velikrat sem bil v nevarnostih na vodah, v nevarnostih pred razbojniki, v nevarnostih od lastnega ljudstva, v nevarnostih od nevernikov, v nevarnostih v mestih, v nevarnostih v pušavi, v nevarnostih na morjih, v nadlogah in revšini, v mnogoterih čuvanjih, v lakoti in žeji, v mrazu in goloti, razun tega, kar prihaja še od zunaj, vsakdanje pritiskanje k meni, skerb za vse srenje. „Kdo oslabi, da bi jaz ne oslabel?“

Pač da, oče Pirc so imeli v resnici apostoljsko serce, posebno za svoje Indijane. S palico v roki (ki jo imamo v Ljubljani v spomin spravljeno. Vr.), nesoč celi svoj oltar seboj, k temu 1 ali 2 Indijana s popotnino so potovali čez hribe in doline, čez reke in morja, velikrat skozi skoraj nepridirljive gojzde, v snegu in dežju, v plohi in viharji — oznanovat besedo Božjo.

Vzeli so velikrat za par tednov hrane seboj; pa kolikrat se jim je priménilo, da drugi dan že od vsega niso nič več imeli, ker so se vedno lačni Indijani pri njih gostovali, sami pa so bili potem zadovoljni z zani-karno, nesnažno indijansko hrano.

Marsikterikrat so si Indijani obraze pomazali, da bi ne bili spoznani, ter so po dvakrat hrane dobili. Ženam so dajali šivanke, sukanca (cvirna) itd., da naj bi se privadile spodobne obleke, kakor jo Beli imajo. Marsikterikrat so jih tudi Indijani ogoljufali in okradli, pri tem pa so bili zmeraj poterpežljivi in prizanašljivi.

Po zimi so večkrat prišli skorej vsi zmerznjeni z misijonov domú, večkrat so dolgo pot s Krovinga v Belle-Prairie obhodili peš po snegu, vodi in teš, in ko se jim je reklo, da bodo opešali, so odgovorili: Danes še moram maševati.

Že 50 lét stari so se naučili z lahkoto težavnega indijanskega jezika (Znali so dve indijanski narečji. Vr.), in ob nedeljah so pridigali v 3 jezikih.

Da so pri tolikih nevarnostih in natezanjih ostali vedno zdravi in čversti, so imeli zahvaliti svojemu močnemu zaupanju na Boga, ktero jih nikoli ni zapustilo, tudi v naj pritežniših okolišinah na dolgih misijonskih potih nikoli ne.

Kadar so se Indijani vzdignili, so oče Pirc Belim dobro poslužili, ker so jih podučili, kako morajo z Indijani delati, marsiktere Indijane pa, ki so naselce nadlegovali, so v njih prihranjene lastine spravili. Ob času, ko so se bili Siu-Indijani vzdignili, je prvi glavar Čipeva-Indijanov „Hole-in-the-day“ imel dogovor s glavnim vodnikom Siutov na Sauk-Centre-ških poljanah, ki se je imenoval „mala Vrana“. Siuški glavar je bil Hole-in-the-day-a neki že pregovoril, da bodeta ob enem času Beluhe napadla. Hole-in-the-day se je bil vernil k svojim ljudém, je zbral veliko množico Indijanov in imel

je skriven zbor s svojimi glavarji; postavil je veliko množico mladih vojšakov v tri verste, to je, krog in krog zborališa, in je dal povelje, da morajo vsacega pobiti, kdor bi nepoklican hotel to mejo prestopiti.

Neprevidoma pridejo čast. oče Pirc, ko so zvedili, kaj zbor namérja. Brez pomude hočejo prvo čerto prestopiti, toda eden vojšakov jim naznani, da tukaj kar čisto nihče ne smé ride prekoračiti. Duhoven odgovoré, da imajo tehtne opravila s prvim poglavarjem. Vojšak še pomišlja. „I no“, pravijo oče Pirc, „ako ne smém ride prestopiti, me pa nési čez-njo“. Ta nekoliko smešni vzrok se je vojšakom zdel kakor naj boljši in naj jasniši razlog, kakor je bilo čutiti. Kar berzo jih nesejo čez prvi, drugi, tretji kolobar. Zbor je bil viharen. Večina je že imela namenjeno udariti. Drugač se je reč zasukala, ko Pirc stopijo v zbor in glavarjem z ostrimi besedami pojasnujejo, koliko nesrečo si navalé na-se in na svoje otroke, ako Bele napadejo. Oni bi pri vsem tem pozu je postali žertva Belunov, ker so uni veliko veliko močnejši, kakor pa le-ti. Hole-in-the-day je precej z njimi potegnil, in potem tudi drugi glavarji, le z malim izločkom. Gotovo si oče Pirc s tem niso pri vseh Indijanih čisla pridobili, ker mnogi bi bili radi ropali in morili; oče Pirc pa so s to določnostjo severne naselbe v Minesoti obvarovali velike, nepregledljive nesreče. Zakaj treba je premisliti, akoravno Čipeva-Indijani v Minesoti niso nikoli napadov delali, ker značaj tega rodú se more imenovati bolj miren, hladnokerven, kažejo pa vendar njihove dolgoletne vojske s Siuti, da v derzovitosti, hrabrosti, stanovitnosti, ki je velikrat neverjetna, pa tudi v neslišani grozovitosti in živinstvu so Siu-Indijane daleč prekosili.

Indijana pa je poprej storilo besno zver v vojski to, ker vojsko si je vedno mislil kakor iztrebivno vojsko. Ne le moških, ampak tudi „squams“ (žene?) in otroke so brez usmiljenja posekali. Ako se k temu pomisli velika, večkrat celó nora ljubezen, ki jo ima Indijan do svojega „papoos“ (otroka), kako mu serce kervovi, ko pobijajo njegove drage, je verjeti, da svojega sovražnika (ko nevérník) je iskal ubiti z naj hujšimi mukami, ki si jih je mogel izmisliti.

Bilo je, in je za misijonarje gotovo težavno stanje, po eni strani Indijane zadrževati od silovitost, po drugi strani pa tudi braniti Indijanom njih pravice, ako se jim godí krivica.

Zraven katekizma so oče Pirc mlade kristjane učili tudi brati in pisati, in razširjali so med njimi od škofa Baraga spisane molitvene bukve in katekizem. Pri vsem delu in terpljenji so živeli v resnici ubožno in zmérno. O neki priliki svojemu indijanskemu mladenču, ki jim je oskerboval hlev in kuhinjo, naročijo, da naj jim za kosilo zajca v kotlu skuha. Toda v kuharski vedi rujavokožci blezo še niso ravno mojstri, in kako so ostermeli oče Pirc, ko so zagledali, da se je ubogi zajček s kožo in dlako v svoji beli srajčici v kotlu paril!

Indijani so imeli veliko ljubezen in spoštovanje do svojega duhovnega očeta. Katoličani so jih ljubili kakor svojega očeta, protestantje jih spoštovali, pogani pa, ki se niso spreobrnili, se jih bali. Bili so pohlevni in dobrotljivi, pa tudi ojstri do Indijanov, ako je bilo treba. Ko so se postarali, so jih zapušale zlagoma tudi močí, na telesu in na duhu, njih čisto in detinsko serce pa se je toliko očitniše in priljudniše razodevalo.

Pripetilo se jim je toraj tu pa tam v cerkvi, da so v kaki nemški srenji jeli po indijansko pridigati; poslušavci so o taki priliki poterpežljivo in brez motenja poslušali tuje glase, dokler gospoda njih spomin ni zopet na to napotil, da imajo pred seboj bele poslušavce. Nato so s smehljanjem, ki jim je bilo lastno, poslušavcem rekli: „Oh, moji otroci, prizanesite, že vidim, da nisem

med svojimi dobrimi Indijani; zopet me je bil spomin zapustil.“

Poslednjič, ko so pastirovali v Rič-Preriji in so se bolj in bolj umikali misijonarjenju med Indijani, je bil njih duh vendar še vedno pri Indijanih, in ako so vidili ktere Indijane priti, so jim že od daleč hiteli naproti, so jih peljali v hišo, jih prenočevali in jim postregli. Prečastiti njihov škof so jih poslednjič dali v pokoj.

Kmalí potem so se vernili na Kranjsko, kjer so se pripravljali na blaženo smert, kakoršno jim je Bog tudi gotovo dodelil. —

Nedavno je umerl na Pruskem star general, Wrangel po imenu, znano je bilo njegovo ime in vojna slava po vsih delih sveta. Gotovo je tudi on veliko preterpel, slava na slavo mu je sledila, čast na čast, in poslednjič je imel še srečo, da ga je njegov cesar obiskal in ga na serce pritisnil, predno je umerl.

Tu pa umira ubog misijonar, le malo jih je, ki ga poznajo, daroval in posvetil je svoje življenje divjemu narodu, oznanoval jim je mir, vero, ter jih spreminjal v omikane in npravne ljudi. Za svoje trude in dela na tem svetu ni dobil nobenega reda, nobenega odlikanja, svet se komaj kaj zmeni zanj.

Kdo pa bo pred Bogom večí — general, ki je morebiti marsikterikrat v krivičnih vojskah s sabljo rožljaj, in čigar slava se sveti v zmagah in častnih službah, ali pa ubogi misijonar, ki je divje narode budil k miru in keršanskemu življenju, in živel v zatajevanji in ponižnosti?

Ljubi čitatelj, moli včasi kak „očenaš“ za ranjcega očeta Pirca in njegove indijanske misijone, da bi seme, ki ga je sejal, v rodovitno žetev doraščalo. Ranjcemu misijonarju pa smemo klicati s pesnikom:

„Ueber den Sternen da wehen die Palmen
Himmlische Labung, o Dulder, dir zu,
Engel begleiten mit himmlischen Psalmen
Todtmüde Herzen zur ewigen Ruh'.“

To je:

Gór nad svezdámi primájajo palme
Tebi popotnik bládila sladké,
Angelci pojejo rajske že psalme,
Sprémjljajo trudno k pokoju sercé.

Znancem in prijatlom čast. Fr. Pirca posvečuje teh malo verstic

P. Alojzij O. S. B., indijanski misijonar.

Oh, verni se k Mariji!

Po cveteči majnikovi trati,
V kinču šmarničnem Devica je hodila,
In seboj na tanki niti zlati
V rajske sreči belo jagnje je vodila.

Leta so minule — in še hodi
Deva po cveteči majnikovi trati;
Ali za seboj ga več ne vodi
Jagnjeta nedolžnega na niti zlati.

Jagnje se od nje je odločilo,
Šlo v puščavo med požrešne je volkove;
Prazno v roki zlato je vezilo,
Išče jagnje in glasno ga zove.

Deva ta je majnika Kraljica,
Zlata véz je véz ljubezni svete, čiste.
Grešnik, ti zgubljen si ovčica,
Nekdaj blažen bil otrok ljubezni tiste.

Spomni se nazaj na leta sreče,
Pa primérjaj z njimi svoje zdaj življenje,
Svoje vboge duše rane skleče,
Strahe vse, skerbi, solze in vse terpljenje!

Verni se, daj milosti vjeti,
„Zdravje bolnih“ tvoje rane vse zaceli.
Pri brezmadežni Devici sveti
Grešnik zopet jagnjiček postaneš beli.

P. Š.

Ljubljanska škofija o pričetku leta 1813.

(Dalje.)

XXIII. Mattrey (Tirolsko). Duhovniki I. verste: Mattrey (s dek. sedežem), in Virgen. Duhovniki II. verste: St. Veit in Defereggen, in St. Jakob in Defereggen. Duhovniki III. verste: Hopfgraten in Pregraten.

XXIV. Möllthal (Belaka dolina). Duhovniki I. verste: Obervellach (Zgornja Bela; s dek. sedežem), in Sagrits (Zagorica). Duhovniki II. verste: Stall, Flattach (Blato), St. Peter in Rangersdorf, Winklern (Vogliče), Heiligen Blut (Sveta Kri), in Kolbnitz (Kolmic, Holmič). Duhovniki III. verste: Mürtschach (Morice), Mallnitz (Malnica), Penk (Klopice), Mühlendorf, in Teichl.

XXV. Oberdrauthal (Zgornja Dravska dolina). Duhovniki I. verste: Berg (s dek. sedežem), in Lind ob Sachsenburg (Lipa). Duhovniki II. verste: Radlach (Radlje), Greifenburg, Irschen (Eržno), St. Margareth in Dellach (Dole), Sachsenburg, Nikelsdorf, Oberdrauburg (Zgornji Drauberg), Weissach (Jesani), in Oetting. Duhovniki III. verste: Zwickenberg.

XXVI. Obergailthal (Zgornja Zila). Duhovniki I. verste: St. Daniel (Št. Danjel; s dek. sedežem). Duhovniki II. verste: Fara in ob enem samostan (hospic) št. oo. Servitov v Köttschach (Kotiče) s 3 oo. mašniki; Graffendorf (Knežovo), Liessing (Lesnik), Mauthen (Muta), fara in samostan oo. Servitov v Luggau (Logava) s 8 oo. mašniki, St. Lorenz in Lessach (Št. Lorenc), Kirchbach (Cirkno), St. Jakob in Lessach (Lesje), in Reischach (Rise). Duhovniki III. verste: Würmlach (Virmlje), Kornat, Waideck, in Stranig (Stranik).

XXVII. Oberrosenthal (Zgornji Róž). Duhovniki I. verste: St. Georg am Sternberge (Šent Juri) (s dek. sedežem), St. Jakob im Rosenthale (Št. Jakob), in Roseck (Rožek). Duhovniki II. verste: St. Ilgen an der Drau, Kranzelhofen (Dvor), Gottesthal (Skočidol), Köstenberg (Gosdanje), in Lind ob Velden (Lipa). Duhovniki III. verste: Maria Elend (Podgorjani), Petschnizen (Pečnica), St. Niklas an der Drau (na Dravi), Augsdorf (Logavas), in Damtschach (Domačale).

(Dalje sledi.)

Če se smé katoličan vdeleževati protestanške službe božje, ali v njihove šole hoditi?

Palermski škof Mihelangelo je svoje vernike svaril v okroznem listu, da naj se ne vdeležujejo protestanških shodov. Z apostoljako gorečnostjo in očetovsko skerb-ljivostjo govori svojim ovčicam, rekoč:

„Ni še dva mesca, kar je protestanški cerkvi, ki je nekatere leta že kakor zapušena, k nesreči že druga pridana, le-tá pa v naj bolj obljudovanem središču... Če tudi smo prepričani, da njeno obiskovanje od ne-

kterih, akoravno jih je prav malo v primeri s številom dve sto tisuč prebivalcev našega mesta, se godí veliko več zarad slabo umevane radovednosti, kakor pa iz spačenega serca in omahljive vere, vendar ne smemo o tej reči molčati.

Naše molčanje v resnici bi se po eni strani utegnilo tolmačiti kakor vneemarnost v nevarnosti, po drugi strani pa bi poterjevalo v ravno tej nevarnosti neprevidene, kateri se iz kakoršnega koli vzroka dajo potegniti k djanju (obiskovanju krivoverskih shodov), ki je samo na sebi pregrešno, če tudi bi iz tega ne sledila škoda v veri. Toda kdo bo neprevidne zavaroval pred to nevarnostjo, ko nas sv. Duh svari, da kdor nevarnost ljubi, bode končan v nevarnosti?

Pri naj boljšem dóbrem tedaj, kar vam v Jezusu Kristusu hočemo, preljubi Palermjani, naj bolj izvoljeni del naše čede, Vas opominjamo, spominjajte se naj plemenitiših izgledov stanovitosti naših očetov. In po nauku aposteljnove do Tesalončanov vam na serce pokladamo, bodite stanovitni in deržite se izročila, ki ste ga prejeli ali po podučevanju, ali po pisani besedi: „Fratres, state, et tenete traditiones, quas didicistis, sive per sermones, sive per epistolam nostram.“

Da pa vsi imajo dolžno grozo pred grehom, kterege storé samo z bivanjem pri tacih protestanških shodih, naznanimo, da je odveza od tega greha nam prideržana, ter zapovemo, da noben spovednik brez našega prešnjega pooblastenja ne smé nikogar odvezati, kateri bodi si v Palermi ali v katerem drugem kraju nadškofije, hodi v protestanške cerkve, ali pa v njih šole.“

Razgled po svetu.

Iz Badenskega. (Kakošne nasledke imajo zanikarne postave za podložne.) V Freiburgu sta dva juda nekemu poljedelcu posodila 500 mark. Od tega posojila sta zahtevala vsako leto 200 mark „provizijona“, kar je zneslo v 6 letih 1200 mark, to sta vštela za pravo posojilo, ter je dolg narastel na 1700 mark, zraven tega pa so se prištevale še obresti po 5 od sto. Se vé, da revež se je v vse to zavezal! Ta nesramna krivica je prišla pred sodnijo in — oderuha juda sta dobila pravdo! Zakaj? Postava je taka!... Ta postava pa ni edina med napačnimi in krivičnimi postavami na svetu. Toda libera-luhi in oderuhi bi raji dali — ne sebi, ampak drugim — glavo odrezati, kakor pa krivično postavo spremeniti. Tudi so to sodnije, da se Bogu usmili, ako le samo mertva čerka govori, kadar živa krivica vpije.

Ruske ničlje. „Novoje Vrjemja“ v Petrogradu naznanja, v koliki stopnji so se razni stanovi, kolikor je bilo nihilistov zasačenih, nihilizma vdeležili. Plemstvo jih ima po 26 od 100, razkolniško duhovstvo po 19 od 100 (Naj bi bili Rusi katoličani, bi bilo pa vse drugač — ne le med duhovstvom, ampak tudi med drugimi stanovi); kmetištvo po 13 od 100; malo tergovstvo 9 od 100; judje 7 od 100; veliko tergovstvo 3 od 100; vojna 1 od 100. Zasačenih ženskih pride na 100 po 39 iz ženskih kolegij; po 25 iz klinike (kjer jih je treba kakor pezdirja v očesu!); po 19 iz dekljških šol družega reda, in po 17 iz medicinskega oddelka. To naj očitniše poterjuje, kako grozno lahko se ženstvo zgubi in popolnoma spači, ako se meša v reči in opravila, za kakoršne nima poklica.

Cvet in sad sveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Storil sem obljubo, da bom uslišanje v večjo čast in slavo naj svetejšega Jezusovega Serca naznanil, kar naj „Zgodnja Danica“ dobrotljivo naznani: Napravila se mi je bila huda bolezen na obrazu. Ves obraz je bil ena strašna rana. Naj bolj izvedeni zdravniki so me zdravili, pa vedno huje je prihajalo. Moral sem iti v bolnišnico. Pervi zdravnik je rekel, da drugač ni pomoči, kakor da se mora brada (dlaka) iz kože popipati. Mislite si; to bolečinsko delo, pa še na bolečem obrazu. Strah me je pretresal po vsih udih, nisem mogel privoliti v to; zdravnik pa je le pritiskal. V tem času mi je donesla blaga milosrčna sestra „Send-Bote vom allerh. H. Jesu“. Čital sem, koliko čudežnih ozdravljenj se je zgodilo po 9dnevnih k naj svetejšemu Sercu Jezusovemu. V tisti bolnišnici pa je ravno kapela presv. S. G. N. Jezusa Kristusa. Upanje mi je oživel. Začel sem 9dnevno v čast naj svetejšemu Sercu G. N. Jezusa Kristusa, neomadežanemu Sercu Device Marije, prečistemu Sercu sv. Jožefa in v spomin ranj. svetega Očeta Pija IX, ker neki nagib me je vedno opominjal, da so že pri nebeški Kraljici; in tako sem jih prosil, da naj za me prosijo, ker sem jih vedno ljubil in jih še sedaj ljubim in spoštujem, kakor velikega služabnika Device Marije. Perva milost je bila, da sem se zamogel zdravniku vdati; še sam sem se ponudil, ker je on malo časa imel, da si bom sam brado pipal. Dal mi je orodje za to in začel sem to preboleče delo. Popisati ni moč bolečih občutkov, pa vselej mi je prišlo v misel prebitkostno bičanje in ternjevo venčanje Kristusovo in občutki Njegovega serca. Gledati sem mogel v zerkalo in pukati brado, kri je curkoma tekla iz obraza že prej vsega bolečega in ranjenega. Nobeden skoraj me ni mogel gledati; meni nevrednemu, pa je tekla moč iz teh tréh presv. Sero na prošnjo Pija IX. Obraz je bolj postal; pa ozdravil se še ni; tudi vsaki je rekel, da nikoli več zdrav ne bo. S pomočjo Božjo sem še eno 9dnevno in še z bolj živo vero opravil, in hvala, zahvala presv. Sercem Jezusa, Marije, sv. Jožeta! hvaležnost blagemu Piju IX: čisto sem ozdravel, še bolj kakor sem kedaj bil, pa še druge milosti prejel. Zatoraj, duše! zaupajte in častite te presv. 3 Serca in spominjajte se blazega sv. Očeta Pija IX!

Alfons Marija.

Št. 2. Naj priserčniši zahvala Bogu, N. lj. G. in sv. Antonu! V prav hudi telesni zadregi sem se z zaupanjem priporočila k N. lj. Gospej in sv. Antonu in v dveh dneh sem bila uslišana.

M. Keržišnik.

Št. 3. Ženska, zadnjič priporočena, je hvala Bogu, tako okrevala, da je že bila pri sv. maši binkoštna praznike. S hvaležnostjo se še priporočuje v nadaljne molitve, da bi popolnoma ozdravela.

Fr. Z.

Št. 3. Nevarno bolni osebi se je precej boljšati začelo, ko sem jel 9dnevno opravljati. Ker sem bil obljubil očitno naznaniti, ako se ji zboljša; toraj bodi z očitno zahvalo do N. lj. G. obljuba spolnjena.

J. S.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Nekdo v dušnih potrebah za pravo pamet in spreobrnjenje. — Neka bolna. — Od prečudne bolezni silno stiskana devica je prav posebno priporočena. — Zeló bolna gospa in mati več otrok, da bi še zadobila ljubo zdravje, ako je volja

Božja. Zahvala se oznani. — Hudo bolna sestra za zdravje. — Mladeneč, ki že več mesecev boleha in nobene zdravila kaj ne pomagajo za ljubo zdravje. — Prileten duhoven v pokoju, že več lét na roki in nogah bolan, in tudi na duhu slabí, ter že dalj časa ne opravlja svojih duhovskih dolžnost, je od več oseb gorko priporočen v molitev k N. lj. G. za telesno in zlasti za dušno pomoč, ter za srečno zadnjo uro, ako ni Božja volja, da bi ozdravel. Uslišanje se bo o svojem času v večjo čast Božjo razglasilo. — Duhoven v dušni zadevi, da bi se Bogu v čast dobro izšla. — Mlada žena, mati dveh otrok, že več lét bolna in pri kateri nobena zdravila nič ne zdajo, za zdravje, da bi zamogla dolžnosti stanú spolnovati in male otročiče preskerbeti, ako je Bogu v čast in njeni duši v zveličanje. — Že je preteklo pol drugo leto, odkar me muči neki lišaj, kateri se mi je razširil po vsem životu, tako, da skoraj ne bom mogla v cerkev. Da se bo ta nadloga odpravila, imam terdno zaupanje, ter se v bratovšini N. lj. Gospe presv. Serca v iskreno molitev priporočim. Ako dosežem to milost, nemudoma bom pristopila v dobrotno bratovščino in po „Danici“ razglasila svoje ozdravljenje. — Mož s hudo bolno nogo za zdravje. — Bolna sestra.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec rožnik 1880.

I. Glavni namen: Izročenje vesoljnega sveta v naj svetejše Jezusovo Serce za splošno spreobrnjenje.

II. Posebni nameni:

1. rožnika. Sveta Angela. Priporoč.: Zatiška duhovnija Žalostne M. D. (2082 d.), živi in mertvi. Keršanske matere v svojih priteznostih. Katoliške božje pota za odvernjenje vsih spotikljejev in pravo dosego njih namena.

2. Sv. Erazem, muč. pod Dioklecijanom l. 303; mornarji srednjega morja ga časté za svojega pomočnika. Pripor.: Duhovnija sv. Lavrencija v Žalini (1419 d.) in njih mertvi. Veliki terpini na duhu in na telesu. Zatrenej obrekovanja.

3. Sv. Lucilijan, pogansk duhoven v Carigradu. Ker je začel Kristusa pričati, so ga s 4 dečki vergli v gorečo peč; prišli pa so iz nje nepoškodovani, toraj so dečkom glave odsekali, njega pa na križ pribili. Pripor.: Duhovnija brezmadežne M. D. v Zagradcu (1230 d.) in njih ranjci. Spreobrnjenje trinogov nove dobe. Češenje angelov, da bi ljudi obvarovali smertnega greha.

4. Praznik presv. Serca Jezusovega. Pripor.: Šentjuri poleg Šmarije (1195 d.), ž. in m. Naj težavniši in naj hujši zadeve priporočenih in nepriporočenih. Umirajoči in duše v vicah.

5. Sv. Bonifacij ali Vinfrid, nadškoof Mogunški. Priporoč.: Ž. in m. duhovnije sv. Jakopa v Poljici (1209 d.). Katoličani na Nemškem. Narodovnosti v katoliškem pomenu.

6. Tretja nedelja po Bink. Evang.: Jezus sprejema grešnike (Luk. 15). Sv. Norbert, ustanovnik premonstratskega reda, † 1134. Priporoč.: Duhovnija Marije Dev. v Kopanji (1019 d.) z ž. in m. Pohlevnost serca, zlasti pri Slovencih. Mali in nedolžni.

Male duhovne vaje.

Vsak dan mesca rožnika hočem kako molitev ali kaj pobožnega opraviti k Jezusovemu najsv. Sercu. (1. Vsak dan enkrat 7 lét odpustka.; 2. enkrat v mescu popolnoma odpustek z navadnimi pogoji.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Djanje sv. Detinstva poterjeno za ljubljansko škofijo.) Premilostni gospod knez in škof dr. Jan. Zl. Pogačar so s določbo od 21. majn. 1880 djanje sv. Detinstva, po vravnavi, kakor so jo sprejeli drugi avstrijski in ogerski škofje, tudi za ljubljansko škofijo po vsem obsegu poterdili, dovolili obhajanje dotičnih prasnikov, njih pravilom primérno prestavljanje, vdeleževanje in rabo od Rima podeljenih ali še podelitvenih dubovnih dobrot in pravic. Škofijski vodja tega djanja pa je postavljen preč. gosp. Andrej Zamejic, profesor duhovno-pastirskega bogoslovja v Ljubljani. (Djanje sv. Detinstva je natanko pojasnjeno v knjižici „Handbüchlein des Werkes der heil. Kindheit, Salzburg, Verlag der General-Direktion des Werkes der hl. Kindheit“. V kratkem jih upa tudi ljubljansko vodstvo več štveilo od tam dobiti.) Premilostni gospod viši pastir so na prošnjo g. prof. Zamejca blagovolili prevzeti tudi varstvo omenjenega djanja sv. Detinstva.

Občni zbor ima Vincencijeva družba ljubljanska prihodnjo nedeljo, 30. t. m., ob 5 popoldne v Alojzije-
višu. Povabljeni!

Škofovsko obiskovanje bode: 13. rožn. v Smledniku; 15. v št. Jurju; 16. v Velesovem; 17. v Predosljih; 20. v Šmartnem pri Kr.; 22. v Mavčičah; 24. v Zapogah.

Farno cerkev v Bukovčici bodo premil. knez in škof posvetili 6. rožnika.

V knjižici o „popotnem kometu“ ne zdavnaj na svitlo prišli, nabajajo se nekatere besede in misli, nad katerimi se, kakor čujem, nekteri spodtikajo. Pri tej znanstveni raspravi nisem imel drugega namena, kakor o nekterih zvezdosnanskih hipotezah v pospéh te vednosti svoje misli razodeti, nikakor pa ne segati v drugo znanstveno polje, ali celó kaj božjemu rasodenju nasprotnega terditi; radovoljno toraj prekličem terditve in izrase, nad katerimi bi se kdo mogel spodtikati.

Na Golem, 25. majnika 1880.

Lovro Mencinger, Golski.

Goriški vikári škof presvitli gosp. Andrej Golmajer so to nedeljo v Gorici posvetili Kerškega novega svitlega škofa milgap. dr. Feretič-a. Asistirala sta pa škofa teržaški in poreški. V 25 letih svojega nadškofovskega pastirstva so tedaj Nj. ekscelencija posvetili že vse štiri škofo svoje nadškofije, teržaškega, ljubljanskega, poreškega in kerškega.

V Gorici je preteklo nedeljo nagloma umerl ondotni stolni prošt baron Avg. Codelli — in sicer ravno med posvečevanjem škofa Feretiča po prevzviš. gosp. nadškofu. R. I. P.

Konec nekega žganjepivca. Iz Varnsdorta na Pemskem so pred kratkim to-le strašno dogodbo naznawali: V Hofefeldski srenjski hiši je bil v stanovanje vzét móž, ki je slamnike pletel, zraven tega pa žganje nezmérno lokal. 11. prešnjega mesca (sušca) prinese hudo pijan tako slamnico na prodaj v štacuno L. in sede k gorki peči, ter pravi: „Proti večeru sem več „očenašev“ obmolili, da bi me h... uzel; pa me ne usame!“ — Komaj da mu je poslednja beseda iz ust bersnila, se mertev na tla zverne!

Kakor je „šnops“ kačji strup, tako so tudi besede šnopsarske velikrat prav gadov strup. Pa le prerado se zgodi, da ostudni šnopsarji v strahoti žanjejo, kar so v pošastni prederznosti sejali.

Ljubi Slovenci pustite to ostudno pijačo, ki jo je pekel na svet spravil, da z njo duše pogubuje!

Kdor resnice iše! V Urbach-u pri Nordhausen-u na Hanoverskem se je ondotni protestanski pridigar gosp. Evers vernil v katoliško Cerkev. Svoji evangeliški srenji je na véliki petek naznanil, da se dosedanji službi odpové. Tudi svojo hčér je že dal v odgojo v katolišk samostan na Tirolsko. Evers slovi tudi kakor botanikar.

Slepar kaznovan. Pred nekaj časom se je v Benedkah bil dal jud M... kerstiti. Dobil je bogoskrunež s tem pomočkom nekatere parakone, je šel v druge kraje jih sadegat, potem se je vernil v Benedke, in pisal patrijarhu dvoje pismo zahtevaje denara. Patrijarh ni nič odgovoril. M... patrijarhu zopet piše (bili so ravno dnevi ljudskega misijona v véliki stolnici pri sv. Marku), in žuga, ako ne bo denara, da pojde v cerkev sv. Marka ob času vesoljnega obhajila in bode zbudil veliko pohujšanje. Pismo pa je bilo poslano kraljevemu prokuratorju, jud je bil zapravljan in sodnija ga je zarad žuganja po pismu obsodila na tri leta v ječo.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Duhovniki sta dobila čč. gg.: Andr. Ramovš Svibno, Mat. Kralj Tujnice. Č. g. vikar Jak. Košir gre za stalno v poko, in št. Vidka vikarija je raspisana 4. vel. travna. Prestavljeni so čč. gg. pomočniki: Mat. Ferčej s Trate v Zagorje; Jak. Ferjančič iz Senožeč v Ternovo na Notr.; Leop. Zaletel iz Borovnice v Senožeče; Jož. Močilnikar od sv. Petra pri Novomestu k sv. Duhu poleg Kerškega; Jan. Piskar v Borovnico; Ant. Šmidovnik ostane v začasnem pokoju; Ant. Žgur iz Ternovega za namestnika na Prem.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Janez Kunej je postal župnik na Dobovi in č. g. Florjan Vizovišek provizor pri sv. Hemi. — Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Jožef Rostaher I. pri sv. Križi poleg Slatine; Jan. Kozinc II. k sv. Križi poleg Slatine; Janez Govedič I. k sv. Martinu poleg Slov. Gradca, in Mihal Strašek v Mozirje.

Dobrotni darovi.

Za spominek † č. g. Pirca misijonarja: Brezovčan 1 gl.

Za stradajoče na Notranjskem: Brezovčan 2 gl. po č. P. B. Vouku.

Za stradajoče na Isterskem: Brezovčan 2 gl. po č. P. B. Vouku.

Za zidanje cerkve v bohinski Bistrici: Marjeta Vandrovec 10 gl.

Za sv. Očeta: Brezovčan 2 gl. — Č. g. H. Venedig 1 gl.

Za Bosno: Iz Mavčič 3 gl.

Za Božji grob v Jeruzalemu: Č. g. Jak. Poličar 5 gl.

Za sv. Detinstvo: Z Dobrove 6 gold. od udov. — Iz Mavčič 2 gl. 68 kr. — Brezovčan 1 gl. — Z Brezovice 1 gl. 50 kr.

Za stradajoče na Jutrovem: M. Keržišnik 2 stari dvajset.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. S. Z.: Bolje je še počakati. — P. H.: Prav hvaležni!